

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articolii și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concurs, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

—
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 3069/1917.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul *Aradului* și de paroh la parohia centrală din *Arad*, se publică concurs cu termen de 30 zile, computate dela prima zi, ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” cu emolumentele:

1. Dela parohia centrală Arad.
 - a) sesiunea aparținătoare parohiei protopresbiterale;
 - b) birul parohial;
 - c) dotațiunea dela oraș;
 - d) stolele legale;
 - e) întregirea dela stat conform legilor în vigoare,
2. Din protopresbiterat:
 - a) Retribuțiunea dela dieceză pentru inspecțiunea școlară și ședulele dela cununii în suma stabilită de sinodul eparhial;
 - b) birul protopopesc dela preoții din tract și anume câte 10 cor. dela fiecare preot (paroh, administrator și capelan);
 - c) diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socioșilor conform concluzului sinodal;
 - d) spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodului eparhial Nr. 62 din 1914.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suportă protopresbiterul alegând.

Aspiranții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să subștearnă subscrisului Consistor re-cursele lor instruite cu documentele de cvalificațiune, prescrisă în §-ul 53 din Statutul-Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească, că au cvalificațiunea recerută a reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de maturitate și să dovedească cu atestat, că au împlinit cel puțin cinci ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin multămitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consistoriului gr.-or. român, ținută la 16/29 August 1917.

Consistoriul gr.-or. român din Arad.

—□—

3—3

3533/1917

Circular

tuturor oficiilor protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului Arădan.

Dupăce în curând se vor efectua alegerile deputațiilor congresuale și dupăce cu ocaziunea acestor alegeri conform §-ului 27 din Regulamentul de procedură la alegerea deputațiilor pentru congresul național-bisericesc lista originală a membrilor sinodului parohial din fiecare comună este a se alătură la protocolul de alegere, dreptaceea, ca parohiile să nu fie lipsite de listele membrilor sinodali, ordonăm, că acum cât mai curând, conducătorii oficiilor parohiale să facă o copie de pe lista membrilor sinodului parohial, care copie s'o autentice prin oficiul protopresbiteral concernent. Această copie să se păstreze apoi în arhivul parohial în locul listei originale și cu atât mai vârtos cu cât la finea anului are a se rectifica și stabili lista pentru anul 1918 și fără lista veche este greu a face lista nouă respective a o rectifica.

Arad, 3/16 Septembrie 1917.

Joan J. Papp m. p.,
Episcop.

Circular

cătră p. t. membrii ordinari și adhoc ai sinodului protopresbiteral din tractul Timișorii.

În conformitate cu prescriesele §-ului 51 din Statutul organic, Venerabilul Consistor eparhial din Arad, prin dispozițiunea luată în ședința sa de la 16/29 August a. c. Nr. 3217/1917 a numit comisar consistorial pentru conducerea actului alegerii de protopresbiter în tractul vacant al Timișorii.

Deci amăsurat §§-lor 15 și 16 din regulamentul pentru procedură la alegerea de pro-

topresbiter, convoc prin aceasta sinodul protopresbiteral electoral al numitului tract în ședința extraordinară pentru efectuarea alegerii de protopresbiter pe ziua de 5/18 Octomvrie a. c. la 9 ore înainte de amiază în sfânta biserică gr. or. rom. din Timișoara-Fabric, — la care ședință cu stimă oficioasă Te invit pe p. t. Dta, ca pe membrul numitului sinod protopresbiteral.

Arad, la 16/29 Septemvrie 1917.

Mihaiu Păcățian,
comisar consistorial.

Nr. 3652/1917.

Examenul de cvalificațiune preotească cu candidații la preoție din dieceza Aradului, prescris prin Statutul Organic și Regulamentul special se va ține în ziua de Luni în 25 Septemvrie — 8 Octomvrie a. c. și zilele următoare la 9 ore a. m., în sala de ședință a Consistoriului gr.-or. român din Arad.

La examen sunt admiși toți acei absolvenți de teologie, cari conform §-lui 8 din Regulamentul special și-au subșternut aici cerele corespunzător instruite.

Arad, la 11/24 septemvrie 1917.

Consistoriul gr.-or. rom. din Arad.

* Memorandul în chestia preparandiilor.

Pentru deplina orientare a onor. public reproducem textul memorandului prezentat de episcopatul nostru dlui ministru de culte și instrucțiune publică din încredințarea consistorului metropolitan, în chestiunea preparandiilor noastre.

„Referitor la ordinațiunea Excelenței Tale din 17 Iulie anul curent, nr. 100.891/VI b., în privința institutelor noastre pedagogice, aparținătoare jurisdicțiunii bisericii greco-orientale române, din prilejul purtării manifestate din partea mai multor preoți și învățători gr.-or. din partea ostică a patriei noastre, în legătură cu invaziunea armatei României vecine, — consistorul metropolitan gr.-or. român, ca organ suprem administrativ al întregii provincii a bisericii greco-orientale române din patrie în urma hotărârii aduse în ședința plenară^{sc} înainteză cu toată stima reprezentățiune^{ansis+} mătoare: u.

Consistorul metropolitan stabilește, epari- tor la regretabilele întâmplări ivite, pe^t baza datelor scoase din intuițiunile și experiențele nemijlocite, că din date statistice, fără cunoașterea și aprecierea mai amănunțită a adevă-

ratelor motive și împrejurări, nu pot fi susținute concluziile scoase de Excelența Ta, cu privire la institutele noastre pedagogice. Aceste întâmplări regretabile, provocate de împrejurări extraordinare, nu stau în nici o legătură causală cu direcția și educația spirituală din institutele noastre pedagogice.

Rătăcirile în cercul preoției și învățătorimeii gr.-or. române, atinse în mod nemijlocit de invaziune, au fost parte urmările motivate ale influenței și intimidării, prin forță externă, exerciată asupra respectivilor, parte însă aparițiile stării turburate sufletești, prin ivirea surprinzătoare a unui eveniment extraordinar.

După legile eterne ale naturii, evenimente extraordinare nasc efecte extraordinare, cari nu pot fi preîntimpinate ori împiedecate.

Spre întărirea punctului său de vedere acest consistor metropolitan se provoacă la următoarele fapte:

Profesorii aplicați la institutele noastre pedagogice, posed cvalificația profesorală prescrisă de legile patriei noastre și toți și-au primit în școalele superioare din patrie cvalificația profesorală.

Institutele noastre pedagogice, dintre cari cel din Sibiu și cel din Arad au o existență de peste un secol, au funcționat totdeauna sub supraveghierea și controla organelor de stat. Ba în afară de organele ordinare de stat, funcționarea lor de decenii e supraveghiată și controlată de comisari speciali ministeriali. Iar în contra funcționării lor nici din partea inspectorilor regești de școale, sau a comisarilor ministeriali, dar nici din partea înaltului guvern, din punct de vedere de stat nu s'a ridicat excepție niciodată. Ba unul ori altul dintre institutele noastre pedagogice s'a împărțit și de specială recunoștință.

Un număr foarte însemnat de învățători, cvalificați la aceste institute pedagogice confesionale ale noastre, au fost aplicați parte la stat, parte la școale comunale, unde funcționează spre mulțumirea autorităților supraveghetoare școlare ale statului. Avem apoi date autentice despre aceea, că învățători cvalificați la institutele noastre pedagogice, pe baza cvalificării lor, au primit aplicare mai înaltă de stat și își împlinesc datorința spre mulțumirea superiorității lor.

Sub lunga durată a actualului războiu groaznic, mulți profesori de-ai noștri, dela școalele medii și pedagogii, și mulți învățători de-ai noștri, au murit moarte eroică pentru patrie și tron. Cea mai mare parte a învățătorilor noștri poporali apoi își împlinesc și acuma, pe diferitele câmpuri de luptă, dato-

rința față de patrie și tron cu statornică credință și alipire.

Credincioșii bisericii noastre, mai multe sute de mii, care în apărarea tronului și a patriei luptă la diferitele fronturi cu statornicie ce trece peste puterile omenesci, cu admirabilă vâjnoșie și cu o vitejie recunoscută dela locurile competente în mai multe rânduri, au primit în cea mai mare parte a lor educație elementară și direcție spirituală în școalele noastre populare confesionale, conduse de învățători populari confesionali, cvalificați la institutele pedagogice confesionale. Asupra îndrumării spirituale se pot scoate concluzii, în mod motivat, nu din singuraticе cazuri sporadice și condamnabile de rătăcire, ci din atitudinea credincioșilor noștri de mai multe sute de mii, instruați și directivați spiritualicește de învățătorii noștri populari confesionali, și cari luptă pe diferitele câmpuri de războiu cu eroică statornicie, credință și rezoluție. Iar asupra acestora ar avea efect de primător pecetea spiritului nepatriotic!

După expunerea celor de sus, declară Consistorul mitropolitan, că nu are nimica de excepționat în contra înaspririi supravegherii și controlului de stat, bazată pe legile existente și exerciată în cadrele acestora; ba dorește chiar, ca controla de stat să se exercieze fără părtinire cât se poate de strict. Dar Consistorul mitropolitan ridică din vreme protest în contra oricărei alte dispozițiuni de stat și inovații, luate în vedere din partea înaltului guvern, în contrast cu legile noastre pozitive și cu autonomia noastră bisericească, dacă se trece peste marginile stabilite de legile noastre pentru supraveghierea și controla statului, în special contra numirii de profesori speciali, pusă în vedere pentru propunerea obiectelor singuraticе, fiindcă aceasta s'ar împotrivi dispozițiilor școlare din articolul de lege 38 din 1868 și ar vătămă greu autonomia noastră bisericească, garantată în articolul de lege 9 dela 1868.

În fine, cu considerare la faptul, că dispozițiile contemplate pentru înasprirea supravegherii și controlului de stat, pot fi inaugurate fără impedecarea instrucției regulate, în cursul anului școlar, — rugăm cu toată stima pe Excelența Voastră, să binevoiască a-și da învoirea, ca în institutele noastre pedagogice confesionale de sub jurisdicțiunea bisericii greco-orientale române din patrie, anul școlar 1917/18 se poată fi deschis cât mai curând și instrucția regulată să se poată face în ele.

Suntem informați, că răspunsul ministerial a sosit deja la Consistoare.

Să cercetăm natura.

De Aurel Contrea.

„Dacă urmăim naturii, ca unei conducătoare, atunci nu ne vom abate dela calea cea adevărată”.
Cicero.

„Sâmburele vieții este egoismul și haina lui minciuna!” a strigat cu o durere necuprinsă genialul nostru poet *Eminescu*, în vremea când eră cuprins de pesimism. Egoismul și minciuna ne ruinează cu adevărat și în ziua de astăzi sufletele noastre, când adevărul și munca cinstită cad tot mai mult în nămolul preocupărilor josnice. Trăim într'o vreme de destrămare generală!

În timpuri de acestea ni-se impune cu o putere covârșitoare datorința, de a întoarce opinia dela stagnarea ei stricată spre alte regiuni mai ideale și mai înălțătoare. Gândirile trebuesc mai înainte scoase din duhul pustiitor al destrăbălărilor. Mijlocul cel mai bun a fost în toate timpurile, de a îndreptă cugetarea înglodată înlăuntru, a fost de a o întoarce spre lumea din afară, spre natură.

Da, să cercetăm natura! Înaintea altarului nemărginit al Divinității se nimicesc mârșevile lăuntrice. Înaintea atâtor privești înălțătoare e cu neputință să nu își îndrepte până și o inimă împietrită cu reverință cugetarea spre aceste lucruri necuprinse de mintea omenească, — numai să știe vedea cu adevărat cu ochii și încă cu ochii inimei. Căci pe cine nu îl încântă munții cu fruntea ninsă și căruntă, spintecând norii și bolta cerului, la poalele cu ceata brazilor voinicii!

Cât farmec cuprinde seara senină cu stelele năzdrăvane! Credința naivă ne zice, că vieța fiecăruia dintre noi e legată de o stea roșie, ce veghiază pe încrețiturile unui nor. În serile de reverie ne vine în minte în gânduri dulci, ca visurile mării Făt Frumos, cel înalt ca bradul codrului, cu păr bălaiu, ca razele de soare, străbătând în palatul de nor al lunii, steclind la lumina ei, ce moaie împrejurimea într'un aer de aur, și razele vii de lună cutrieră văzduhul ca firele de tort Ce minunată e luna când răsare din munți, împrăștiind văpaie albă și oglindindu-se într'un lac mare și limpede ca seminul cerului, în fundul căruia sclipește de limpede ce e năsipul de aur, iar în mijlocul lacului o grădină de flori, insulă de smarand, încunjurată de un crâng de arbori verzi și stufoși: marginea unei păduri negre, înfiorată de un lung freamăt de frunze. Cui nu-i plac florile, ce luminează albastre, roși-închise ca vișina coaptă, albe, ca argintul crinului, iar printre ele roiesc curtenitori fluturi roșii, ca sclipitoare stele de aur. Miros de fân, lumină și un cântec nesfârșit, încet, dulce, iasă din roirea fluturilor și a albinelor, — îmbată grădina dimprejur. Sau puteți aminti de clipe mai fermecătoare, ca cele ce le simțiți, când vă cuprinde întunerecul des și nepătruns, inundând pământul cu aeru-i negru și răcoros, așternând negura de umbră? Cum ne cutremură în fiori de răcoare dimineața, cu ieșurile împrăspătate de roaună, mirosul umed al florilor învioșate, talanga pătrunzătoare și glasul plâns al fluierului ciobănesc. Ce maiestos e tunetul, ce cântă adânc, ca un proroc al pierzării, amenințând cu fulgere înlănțuite din nori. Cât de mărețe sunt până și pietroasele pustii ale pământului, cu volburele de năsip arzător; marea întinsă, ce trăiește în mii de valuri senine, strălucite,

cari îi trieră aria ei încet și melodios, până unde ochiul se pierde în albastrul cerului și verdele mării.

Nici lucruri mai prețioase nu cunoaștem, ca aurul galben cel mai frumos, scos din adâncul pământului, mărgăritarele dalbe și marmura albă ca spuma laptelui: oglindă de argint. Și numai cât de puține sfărâmturi am înșirat aci din comorile lumii! Atât de mari și minunate sunt toate făpturile și vietățile naturii în toate manifestările ei, încât inima omului nu poate rămâne necuprinsă de admirare la privirea și cercetarea ei. Și cu atâta putere răpesc priveliștile acestea sufletul omenesc, încât înțelegerea lor duioasă spală ca o apă vie tot nămolul ce s'a așezat în locul, unde ar trebui să nu fie altceva, decât porniri demne și sentimente nobile.

Istoria ne dovedește, că în toate vremurile de înălțare sufletească și progres omenirea a căutat cu sete la lucrurile naturii. Noi încă voim să ne înălțăm, de aceea înșir șirele ce urmează, având ținta, de a deșteptă un interes ceva mai viu, decât cel de până acum, față de natură. Și mă voiu restrânge în primul rând asupra legăturii dintre religie și natură, din cauză, că ici-colo se ivesc păreri, cari se generalizează, spre răul nostru, afirmând, că lucrurile acestea stau față în față, ruinându-se reciproc, în loc să se întărească.

I. Științele naturale în raport cu religiunea.

„Căutăm pe Dumnezeu, dacă observăm urmele Divinității în toate creaturile!”

Comenius.

„Am găsit mulți, cari sunt drepti față de oameni, față de Dumnezeu însă nici unul”, zice înțeleptul Seneca (ep. 94) cu multă dreptate. Nedreptatea aceasta se arată mai ales în aceea, că oamenii, și încă unii cu reputație serioasă, cer, să se șteargă studiul religiunii din școală, studiul cel mai de frunte, prin care se infiltrează în oameni iubirea de Dumnezeu, motivând cererea lor cu aceea, că stă în contradicție față cu studiile naturale, stârnind în sufletul elevilor îndoială.

Sunt convins, că nici când nu s'a afirmat ceva cu mai puțin temei, decât în cazul de față. Istoria științelor naturale ne dovedește în chipul cel mai hotărât lucrul acesta. Genialitățile mari ale naturalisticeii, Linné, Copernicus, Faraday, Ampère, ș. a. în decursul cercetărilor lor au fost cuprinși de o religiositate intransigentă, ba și Darwin, vorbește cu reverință despre puterea lui Dumnezeu, deasemenea și Kepler a fost un bărbat profund religios.

Preoții, ca oameni de știință, au dus disciplina aceasta la înflorire, ex. iesuții au făcut în școlile lor eminente din botanică *scientia amicabile*, știința iubită și adorată de toți. Și astăzi, ciudat lucru, unii se nizuiesc, ca să dovedească lucrul întors. Ei se afirmă în lung și în lat, că dezvoltarea, științelor naturale dărimă tot mai mult credința în sf. Scriptură. Lucrul acesta îl fac dusmanii religiei cu atâta mai ușor, căci lumea faptelor, dezvoltarea cunoștințelor devine atât de vastă, că ori și cine cu mare ușurință explică ceea ce vrea din complexitatea lor.

Naturaliștii adevărați însă nu vor țineă nici când cu aceștia. „În fiecare firicel de iarbă ni-se deschide o ferestruță spre Dumnezeu”, zice un mare filosof. Cercetați și vedeți construcția minunată a unei plante cât de timide și ascunse, și veți vedea în ea un cap de operă, pe care cea mai mara genialitate a minții omenești nu-i în stare să o creeze. Un sămbure, cu

aparență moartă, cade în sgura pământului și iată, că huma, siliciul, sarea și câte minerale dimprejur vin absorbite și cu un mehanism neasemănat de fin, pe care ochiul omenesc cu toate microscopurile lui nu-l poate observa, din nămolul negru, fără vieață, încolțește firul, crește, ia culoare, răspândește miros, după o lege hotărâtă, nemărginit de perfectă și veșnic neînțeleasă.

Cauza atâtor misterii minunate, cari se desfășură pretutindeni, un naturalist adevărat nu o poate vedea, decât în Creator, că cine altul poate produce lucruri atât de mari, „Cauzele tuturor creaturilor se află în Dumnezeu Creatorul”, zice fericitul Augustin. Că credința oamenilor e atât de slabă, dovedește, că cunoștințele lor sunt foarte superficiale.

Ei devenind abiă cunoscătorii mediocri ai unei mășinării minunate, cu minte de copil, se simt îndreptățiți a crede, că știu toate și nu mai au lipsă de a ști și de Creatorul ei. Stăpâni pe teorii despre creațiune, cumițându-se cu câteva reguli referitoare la cursul lumii, cred, că au devenit stăpâni, deasemenea cu Creatorul ei! Cât sunt de mici la suflet, cari cugetă astfel!

Să fim departe, de a desconsidera rezultatele gigantice, pe cari le-a ajuns naturalismul până în zilele noastre! Ele au o perspectivă puternică de dezvoltare înainte, dar aceste toate vor contribui cu atât mai mult la adâncirea sentimentului religios, dacă nu va lipsi educația potrivită și singură adevărată.

„Natura e prima învățătoare a pietății”, zice Cicero. Științele exacte și religia vor fi veșnic nedespărțite, întărindu-se reciproc, iar nu dărîmându-se. Inseși religiunile străvechi, cari au contribuit cu mai mult la ridicarea omenirii (ex. la Greci), își au germeul în natură. „De obiceiuri și instrucțiuni crescute pe temeiul naturii se lipsesc religiuni subiective”, zice Eminescu. Desmetecindu-se din starea lor primitivă, în fața misterelor minunate ale făpturii, oamenii au ajuns la credința în Divinitate. Religia creștină a ridicat pe om și mai mult, căci „ce e creștinul altceva, decât un om redat naturii sale”. (L. Vives.)

Iată concluzii, pe cari le poate trage fiecare om cugetător. Durere, teza aceasta nu a fost nici când exhaustată cum se cade și cu deosebire la noi nu, — în schimb se generalizează multe idei scrinitate, cari ne fac atâtea rele. Acestora teologii vor trebui să le prevină, tratând temeinic raportul dintre religie și știința naturală.

„Scopul suprem al vieții este virtutea, pe care o putem realiza numai printr'un mod de viață conform naturii: voința omului să consune cu voința lui Dumnezeu”, zice bătrânul Seneca. Convinși despre adevărul acesta învățătorii și preoții vor ști, că prin științele naturale vor profita de a sădi mai bine decât prin oricare alt studiu, de a desvoltă și întări sentimentul religios. Nizuința aceasta a avut-o în vedere și marele Comenius, când a dat îndrumarea: „Acei, cari se dedică studiilor științifice și unei vieți observatoare, să facă aceasta în așa chip, încât să vadă pretutindenea Atotputernicia lui Dumnezeu, înțelepciunea și bunătatea lui, ca astfel să se înflăcăreze de dragostea lui și prin această dragoste să se unească cât mai strâns cu El”. (Didactica magna, pg. 50 trad. P. Gârboviceanu.)

Avem să facem lucrul acesta, cu cât mai mare dragoste avem față de natură și cu cât mai convinși suntem de ideea exprimată de pedagogul Dr. Rein, că „religiunea nu are să fie considerată, ca o cunoștință, ce se poate reproduce, ci ca pe o putere

vie a inimei, putere chemată, de a cârmui vieța omenească“.

Deci să cercetăm natura, căci ne vom întări credința și „*pământul va fi plin de știința lui Dumnezeu, dupăcum marea e acoperită cu apă*“ (Isaia 11, 9)

(Va urmă.)

Predică

la Dumineca XXVIII după Rusalii.

Iubiți creștini!

În sf. evanghelie de astăzi, ni-se spune, cum un om oarecare, a făcut o cină mare și a invitat la ea o mulțime de oameni. Când a fost însă ciasul cinei, nu a voit nici unul dintre invitați să vină, scuzându-se fiecare în tot chipul. Cel cu cina s'a întristat și a dispus slugilor, ca să aducă la cină pe toți săracii și neputincioșii; ceea ce s'a și întâmplat. Acesta e pe scurt cuprinsul sf. evanghelii. La prima auzire a acestei evanghelii, ni se pare o întâmplare ciudată și numai dacă vom medita adânc asupra înțelesului ei, vom afla bogata învățatură ce cuprinde.

Un om oarecare, sau cum se zice la evangh. Mateiu „un împărat“, a făcut cină mare. Cine poate fi acel om sau împărat? Din înțelesul sf. evanghelii, rezultă, că Domnul Isus Hristos, iar sub cină avem să înțelegem mântuirea noastră. Isus cheamă pe cei bogați, pe cei cu vază adecă pe Israilul cel „chemat“ la mântuire. Căci Israil a fost mai bine pregătit de profeți pentru plinirea mântuirii. Numai el eră monoteist în mijlocul idolatriilor de atunci: Deci cu drept zice Isus — în alt loc — că nu sunt trimis, fără numai cătră oile cele rătăcite, ale casei lui Israil. Dar când poporul cel ales, cei „chemați“ nu vin la cină, nu primesc mântuirea, Isus cheamă pe cei de altă limbă. Deci iată acum pe scurt înțelesul sf. evanghelii: Isus a chemat la mântuire pe poporul cel pregătit, iar când acesta nu vine, cheamă pe celelalte națiuni, sau Isus cheamă pe fiecare la mântuire, dar dela aceasta unii se eschid ei înșiși. Cina aceasta este pururea, a fost și este, căci oricând ne putem îndulci de ea. Oricând ne putem câștiga mântuire. Isus Hristos ne-a lăsat legile sale bisericesti ne-a lăsat autorități bisericesti pe pământ, cari îl reprezintă pe el. Să ne luăm după învățăturile acestora și vom dobândi vieța eternă. Iată biserica, cu cina ei vecinică, ne zice tuturor: veniți la mine și vă curățiți cugetul, dar grijile lumii și poftele ei, vă fac să vă scuzăți în f.l și chip, cum sau scuzat și cei chemați la cină din evanghelia de azi, unul că și-a cumpărat moșie, altul boi, altul s'a insurat. Dar pentru mântuirea noastră sufletească trebuie toate lăsate la o parte. Căci sufletul e comoara cea mai mare, Cine-și perde odată sufletul și-l dă în mâna deavolului, vieța lui e un chin, iar după moarte muncile eterne îl așteaptă. Nu pot în deajuns să accentuez însemnătatea mântuirii sufletești a noastre, mai ales cătră voi, cari văd, că v'ați abătut mult dela legea dumnezească. Nu mai puneți nici o însemnătate nici pe ziua Duminecii. Când în sf. biserică se slujește, vă vedeți mai cu zor de afacerile voastre casnice, iar bărbații mai bucuroși cercetează birtul. Iată e ceasul ultim și vă chem la cină. Lăpădați duhul rău din voi. Nu vedeți că lumea e în preajma unei prefaceri radicale, vă prefăceți și voi sufletul. Mii și milioane de vieți tinere luptă pentru voi să vă apere, și voi în loc

să vă rugați pentru cei ce luptă, vă dădați beuturii și desfrâului. Se aud șoptiri, în formă de secrete publice că băntuie destrăbălarea între voi, lucru ce nainte de războiu nu se auzea.

Ați căzut mult — mai ales femeile — în acești doi ani și v'ați cufundat în noroiul păcatelor trupești*). Abundența banilor, vă ridică peste grijile materiale, dar grijii, că ce folos de avem averea lui Croesus, dar sufletul ni-l perdem. Nu văd la voi acte de îndreptare. Cei „chemați“ din evanghelie, iarăși din cauza avuțiilor n'au putut participa la actul mântuirii, tocmai așa cum sunteți și voi. De aceea Isus cheamă la cină pe schipi, orbi etc., adecă pe cei cari nu erau invitați. Pe aceștia îi adună de pe uliți. Aici putem face distincția următoare. Cei dintâi sunt bogații, cu îngâmfarea lor în bogății, iar cești din urmă sunt săracii. Săracul are sufletul mai accesibil pentru primirea cuvântului lui Dumnezeu. Sf. scriptură prin multe exemple ne arată, că cel sărac, mai curând primește mântuirea, decât cel bogat. Sufletul săracului, nu e încărcat cu gânduri sburdate provenite din traiu „luminat“ ci e simplu și cuvintele mângâitoare ale bisericei află răsnet în sufletul săracului. Cel puțin așa e astăzi, că saracul e mai lesne primitor al cuvântului lui Dumnezeu, ca bogatul. Când Domnul trimite sluga după invitați, fiecare se scuză cu daraverile sale. Unul e cuprins de materialism, altul de senzualism. Curat lumea de astăzi. Nu ne lăsăm noi traiul bun de acasă, ca să cercetăm biserica și poftele noastre îngrășate de traiul bun, sunt stăpâne peste suflet. Am căzut cu toții în închinarea banului. Și goana neconținută după acest idol, ne face de trecem și peste legi. Nu ați cetit, câte înșelătorii au făcut diferții oameni, cari s'au închinat banului. Pentru câștiguri grase și-au tradat semenii, cari îi apără, ca să poată să-și continue uneltirile lor. Dar și voi sunteți părtași de păcatul acesta. Nu sunteți s'au n'ați fost pedepsiți, pentru că ați căutat să dați mai scump decât permite legea, bunul vostru?! Unde e iubirea voastră?! În despozierea celui ce nu are? Ajutorăți pe sărac și pe cel lipsit, — căci orice dați săracului, lui Isus dați. Vedeți sunt atâția săraci și la noi, și sunt între voi mulți bogați, dar bine acestora nu le-ați făcut.

Sunt în urma războiului atâția chilozi și invalizi, dar nici unul dintre voi nu ați zis, dăruiesc și eu un sac de făină, sau o sumă oarecare de bani spitalului, Crucii roșii sau altui institut de binefacere. Pentru aceea, când mergeți în oraș, lăsați în el sute. Îmi vine să cred, că cu nimic nu sunteți mai buni ca înainte de războiu nici într'o privință. Și la drept vorbind, acum vi-se dă mai bună ocaziune de a vă rupe de trecutul păcătos. Acum vedeți mai bine ce e vieța omenească: „prav și pulbere și rouă de dimineață“. Sufletul trebuie să vi-se înmoaie mai mult acuma, când vâlul negru acopere acuş mai tot al doilea obraz femeiesc, și pruncuți orfani desculți și palizi, așteaptă cu lăcomie o bucată de pâine. Nu e timp de câștig acuma ci e timpul ajutorării săracilor. Războiul nu-l fosiți spre adunarea comorii pământesteți ci a celei cerești. Mulți folosesc aceste vremuri grele pentru a-și mări tezaurul banilor sunători, despoind pe de-aproapele; dar ce folos de bani. Nu comoara pământească, ci cea cerească s'o dobândim. Și cum am zis mai sus, ni-se dau multe ocaziuni acuma de-a ne pune câte

*) Aici chem la sate, — nu numai la noi ci și în alte sate ale altor națiuni. pe toți aceia ce vedeau o parte bună a războiului în curățenia moravurilor și pariez că își vor schimbă părerea. Orice anchetă îmi dă dreptul. *Pred.*

ceva la comoara noastră cerească. Să fim totdeauna gata, când ni-se va cere socola comorii, ca să nu pătim ca cele 5 fecioare nebune, cari nu s'au gătit pentru venirea mirelui (împărăției ceriului). B găția lumească n'o putem îngropa cu noi, dar faptele bune sunt scrise în cer și ușurează ajungerea sufletului nostru în locul fericirii, care nu-i altceva, decât o ședere în nemijlocita apropiere a noastră de Dumnezeu și o deplină mulțumire sufletească. Și ce e mai mult decât mulțumirea sufletească?! Nimic nu e mai înălțător, decât când omul e mulțumit cu el, când e curat sufletește, și poate zice, acum pot muri în pace, că nu mi simt nimic greu pe suflet. O de ați cercetă fiecare din voi sufletul vostru, numai din când în când, și totdeauna cercetându-l v'ați da seamă, că ce ați făcut bine și ce rău, iar pentru rău v'ați căi, zic, că sunteți aproape de îndreptare. Repetând des aceasta, ve-ți ajunge să ziceți și voi: mulțumesc lui Dumnezeu, că mă simt curat în suflet. O facă aceasta săracul ca și bogatul și nici unul să nu șovăie, căci el pe el se eschide atunci dela mântuire, cum s'au eschis dela „cină“ invitații din sf. evanghelie. Haidați cu toții la izvorul cel neseecat și de viață mântuitor, la învățăturile traduse în fapte ale sf. biserici, căci aici dobândim curățenia sufletească, chezeșia vieții vecinice, iar celce nu ascultă își vinde sufletul său duhului rău. Pe toți îi cheamă biserica. însă cum se zice: sunt mulți chemați dar puțini aleși. Toți suntem chemați, căci tuturor ne-a dat Dumnezeu posibilitatea mântuirii. ne-a arătat mijloacele prin cari o putem ajunge, dar ne-am abătut dela legea dată de el. Să urmăm învățăturilor lui, ca toți cei chemați să fim și aleși.

Iubiților! Urmați învățăturilor spuse de mine, ca toți să fiți părtași actului mântuirii, „cinei“ dumnezeiești. Când va veni Domnul să judece lumea, să fim numărați, ca moșteni împărăției ceriului. Să căuțăm ca faptele noastre să fie în armonie cu învățăturile bisericesti, căci aceasta o pretinde legea dumnezeiască dela creștinul bun și așa preamărim pe Dumnezeu. Amin.

N. Ilieșiu.

Biserica.

Veniți la mine fiilor,
Cu ranele cari astăzi dor;
Veniți cei plânși de neam sărac, —
Veniți, veniți, că eu vă mpac.

Veniți părinți îndurerați,
Veniți bătrâni cu ochi secați
De jale după fii, nepoți —
Veniți, veniți la mine toți.

Veniți voi jalnice soții,
Cari n'aveți tată la copii,
Veniți voi fete mari din sat
Cu visul vostru îngropat.

Veniți orfani nemiluiți,
De toată lumea părăsiți,
Veniți, că mamă vă sunt eu —
Iar tatăl vostru — Dumnezeu.

Prin veacuri negre din trecut,
Tot eu am fost al vostru scut.
Veniți și azi la sânul meu,
Scăparea voastră-i Dumnezeu.

„Drapelul“.

G. B.

CRONICA.

Exemplu bun. Candidatul de preoție Gheorghe Serac a donat 10 cor. pentru fondul bibliotecii teologilor din Arad, din incidentul logodirei sale cu d-șoara Valeria Petroi. Să-i răsplătească Dumnezeu cu fericire familiară. Câți ca el după el.

Șase săptămâni. O consfătuire ținută în ministerul de culte uugar, a hotărât, pentru motive de economie în ale materialului de încălzit și luminat, ca vacanțele Crăciunului în toate școlile din țară să dureze din 15 Decembrie 1917 până în 1 Februarie 1918, va să zică șase săptămâni.

Modul de viață a colonelului Romanov. Corespondentul din Rusia al ziarului parizian „Oeuvre“ comunică mai multe amănunte despre traiul de acum al fostului țar. În odaia de dormit a lui Nicolae Alexandrovici Romanov arde la noaptea toată noaptea, căci altfel nu poate să doarmă. Barba i-a încăruntit de tot, omul își face impresia de moșneag. Despre politică nu vorbește niciodată, conform promisiunii date lui Kerenski. La amiază se întâlnește cu soția sa, cu care schimbă cuvinte despre lucruri fără importanță. Masa este dintre cele mai simple: supă, carne, legume și poame. Numai două ziare primește să le citească: „Rieci“ și „Novoe Vremea“ La 9 ore Nicolae Alexandrovici se culcă și la 4½ se scoală; după dejun lucrează în grădină până la 10 ore.

Cameleonul. Câți din noi nu întrebunțează zicerea: E camoleon — fără să știe, ce însemnează. Ține de familia șopârlelor, corpul și toate mișările lui sunt curioase. Capul e mare, gros; corpul — turtit în părți e plin de noduri și umflături. Gura e așa de mare, că se trage până sub ochi. Picioarele-i sunt lungi, subțiri, jos mai groase ca sus. Corpul animalului e svelt, are coadă încârlionțată în sus — o folosește la mișcare și urcare. Are ochi mari, ești tare din cavitate. Pleoapele sunt crescute și la mijloc globul ochiului are o găurice mică. Ochii se mișcă independent unul de altul. Astfel, în acelaș timp, animalul vede d. e. musca înaintea și sub el, cu al doilea ochi musca dinapoia și deasupra lui. Așa prinde insectele repede una după alta. Când umblă se ridică cu corpul, cu picioarele se poate cățăra ca paserile. Când umblă încet, venind musculiță în apropiere-i, își deschide încet gura, atinge cu limba musculița care se prinde de limbă obdusă cu scuiat cleios, își trage limba și înghite musculița. După câteva zile închise, dus animalul în lumina soarelui, se schimbă, corpul par'că e cerc. Nu mai puțin de însemnat este schimbarea colorilor. Un învățat german a examinat 1300 cameleoni și a constatat 104 de varietăți în desemn, colorii. Nici nu se pot hotărî precis toate varietățile de colorii de pe corpul lui. Acesta și colorile le poate adaptă împrejurărilor încât nu se poate descoperi nici chiar dacă nu-i acoperit de un alt corp. Naturaliștii numără cam 80 specii de cameleoni, se află în Madagascar și Africa de nord, dar și în Spania și Italia. Pela finea lui Nomvrie pune ouăle, în găuri, din cari la 4-5 luni ies puii. Așanumitul „cameleon pitic“ naște însă 10-11 pui.

Poșta redacției.

A. C. Povestea cu bălaurii n'am publicat-o pentru partea speculativă necongruentă cu teologia pozitivă. — Da să iubim natura, ca creațiunea lui Dumnezeu în a cărei armonie se reflectă întocmirea ei de

o lință creatoare, Dumnezeu. Doar în filosofia religiunii armonia din natură e unul din cele mai puternice argumente despre existența lui Dumnezeu, creatorul lumii. Îți atrag atenția la aprofundarea în punctele diferenețiale dintre theism și pantheism ca să fie clar brodat theismul pe interesantul d-tale scris. Relativ la teza, că nu este contradicție între religie și știința naturală îți atrag atențiunea la „Bibel und Natur“ de Reusch. Sigur vei afla-o în biblioteca universității.

S. S. Numai după ce va fi întreg operatul trimis putem să vedem că e publicabil ori ba. Trimite dar continuarea.

Concursuri.

Conform ord. Ven. Consistor Nr. 1141/B 1917: Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III-a Cornișel, protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs, cu termen de alegere pe ziua de 14/27 Octombrie 1917.

Emolumente.

1. Grădina de pe intravilanul casei parohiale; 2. Folosirea cintrimului; 3. Pământul parohial, de 7 și 1/2 jughere, arător și fânaj, după care preotul va achita dările publice. 4. Bir preoțesc dela fiecare casă câte o măsură de cucuruz sfărmat, sau prețul iei curent din piață. 5. Stolele îndatinate. 6. Drept de pășunat pentru 10 drb. de vite proprii în pășunea comunală. 7. 12 metri cubici de lemne de foc, din pădurea comunală, făcute și transportate pe spesele proprii. 8. Din fundațiunile „Venter Vișea“ și „Dat Ana“ pentru pomenirea la sf. liturghii 8 cor., de tot 16 cor. 9. Intregirea dotațiunii dela stat, conform pregătirei, ce posedă.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Cornișel, Prea Onor. oficiu protopresbiterat ort. român în Mezôtelegd, în termenul legal având a se prezenta cu știrea protopresbiterului, în sfânta biserică din Cornișel, pentru a sluji sfânta liturghie, a cânta și predica.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter ort. român.

—□—

1—3

Pentru vacantul post învățătoresc cantoral dela școala II gr.-or. rom. din Micherechiu—Mehkerek (com. Bihor) se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, pe lângă dotațiunea următoare:

1. Cvartir liber cu grădina de legumi.
2. 1000 cor. din cassa bisericii.
3. Intregirea dela stat, ceea ce în trecut a fost votată.
4. Pentru conferință și scripturistică 30 cor.
5. Stolele cantonale îndatinate.

Alesul va fi dator a conduce una strană, iar pe săptămână va fi cantor, va instrui școlarii săi în cele cantonale și va provide catihizarea.

Reflectanții au să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică din Micherechiu spre ași arată desteritatea în cele rituale, iar recursurile lor a le adresa comitetului parohial; având a le trimite scrisului protopop.

Micherechiu, 13/26 Septembrie 1917.

Nicolae Roxin, protopop.

—□—

1—3

Pentru vacanta parohie de clasa I Ianosda—Jánosd (com. Bihor) protopopiatul Tinca, cu termen de 30 zile dela prima publicare; pe lângă următoarea dotațiune: 1. Casa parohială cu grădina de legumi. 2. O sesiune întreagă de pământ și competență de imasă. 3. Bir preoțesc dela fiecare casă 30 litre cereale parte grâu, parte cucuruz. 4. Eventuala întregire dela stat. 5. Stolele îndatinate.

Preotul este îndatorat a suportă însuș toate dările publice, cari revin după pământul parohial; și a providea catehizarea elevilor dela școalele din Ianosea fără a putea pretinde pentru aceasta dela comuna bisericească altă remunerațiune, iar recursurile adresate comitetului parohial și ajustate conform regulamentului au să le înainteze subscrișului protopresbiter.

Nicolae Roxin, protopresbiter.

—□—

1—3

În urma decisului Ven. Consistor de sub Nr. 1347 B. 1917 se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei de clasa III B.-Seliște, proprezbiteratul Beiuș, devenită vacantă prin trecerea preotului Zaharie Popa în statul de penziune, cu termen de alegere pe 15/28 Octombrie a. c. pe lângă următoarea dotațiune:

1. Pământ parohial de 2 cubule. 2. Folosirea cimitirului, care încă este cam de un cubul semănătură. 3. Dela fiecare casă 15 litre cucuruz sfărmat. 4. Stolele îndatinate: dela fiecare botez 1 cor., pentru prohodul mare 6 cor., îngropăciune mică 2 cor. 5. Intregirea dela stat după cvalificația preotului. Casă parohială nu este. Dările publice după pământ le va plăi preotul ales.

Cei ce doresc a ocupa aceasta parohie sunt poftiți a-și înainta cererile lor ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din B. Seliște, oficiului protopopesc din Beiuș, iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare, cu observarea regulamentului pentru parohii, să se prezinte la sf. biserică din parohia numită spre a-și arată desteritatea în cântare, tipic și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. ppopesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător din comuna *Drăgănești* (Drágánfalva), protopopiatul Vașcăului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani dela credincioși 198 cor. 2. Ajutorul dela stat pus în vedere cu rezoluțiunea de sub Nr. 157.995/914 resp. 131/915. 3. Pământ cantoral 4 holde. 4. 2 1/2 stângini de lemne. 5. Pentru conferință 24 cor. 6. Scripturistica 10 cor. 7. Locuință confortabilă și grădină de legume. 8. De încălzitul și curățitul salei de învățământ se îngrijește comuna. 9. Alesul are a se conformă datorințelor impuse prin regulamentul pentru școale.

Reflectanții la acest post au să-și trimită cererile concursuale adresate comitetului parohial din Drăgănești (Drágánfalva) pe calea oficiului protopresbiterat din Vașcău (Vaskóh) și să se prezinte într-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *A. P. Deseanu*, protopop, insp. școlar.

—□—

2—3

Prin moartea preotului Alexandru Popovici, devenind vacantă parohia *Ucuriș* (Ökrös) din protopopiatul Beliului, în virtutea aprobării Venerabilului Consistoriu orădan de sub Nr. 1352/B. 1917 pentru îndeplinirea acestei parohii de clasa II, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Beneficiul constă din:

1. Pământ parohial de 16 jughere catastrale.
2. Competință de pășunat 8 jughere catastrale.
3. Birul dela fiecare casă câte 30 litre cucuruz sfărmat, sau prețul curent al aceluia.
4. Dela înmormântare de clasa I 12 cor., cl II 12 cor., de cl. III 8 cor., dela înmormântarea pruncilor 4 cor., botez 80 fil., feștanie 2 cor., cununie 4 cor.
5. Întregirea dotațiunei de stat.

Jumătate din venitul parohial compete v. d. preo-tease până la anul dela moartea soțului ei.

De locuință se va îngriji alesul preot.

Pomenirea binefăcătorilor sfinteii biserici vii și morți luați în pomelnicul bisericesc, se va face prin preot gratuit la praznicile mari de peste an.

Alesul preot va avea a catehiză la școalele din comună fără altă remunerație.

Dările după pământul parohial le va solvi preotul ales.

Reflectanții la aceasta parohie, cu stricta observare a prescrișelor § 33 din reg. pentru parohii, au a se prezenta la sfânta biserică spre a-și dovedi desteritatea în cele rituale și în oratorie, având recusele adresate comitetului parohial și instruite cu documentele prescrite, a le înaintă P. On. oficiu protopopesc din Feketegyörös.

Dat din ședința comitetului parohial gr.-or. român din *Ucuriș* (Ökrös) ținută la 27 August (9 Septembrie) 1917.

Ludovic J. Kallós

pres. com. par.

Ioan Boșoc

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

2 3

Pentru întregirea vacantului post de preot-paroh din parohia de clasa I Bara, tractul Beliului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie de pământ, parte arător, parte fânaț;
2. Intravilan parohial de $\frac{3}{4}$ jugăr;
3. Stolele legale și
4. Eventuala întregire de dotațiune dela stat.

Alesul va purta sarcinile publice după sesie.

De asemenea se obligă ca, fără altă remunerație, să catihizeze școlarii gr.-or. rom. din parohie.

Doritorii de a reflectă la acest post, pe lângă respectarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, au să dovedească:

a) Că posed cvalificația pretinsă prin concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/1910 și

b) Că întrunesc toate condițiile concursuale.

Întrunirea acestor condiții trebuie să o dovedească oficiului protopresbiteral deodată cu insinuarea dorinții de a se prezenta poporului.

Întrucât sunt din alte dieceze, trebuie să dovedească, totatunci că, au consimțământul Consistorului, respective al Episcopului diecezan, de a reflectă la această parohie.

Sunt poștiți mai departe ca, în termenul concursual, să se prezinte într'o Duminecă sau într'o sârbă-

toare în sf. biserică din Bara (Barafalva, Krassó-Szörény megye) spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și oratorie.

Petițiile, instruite cu documentele de lipsă, în sensul indicat mai sus, se trimit comitetului parohial din Bara, pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. din Belinț (Belencze, Temes megye), în termenul concursului.

Comitetul parohial.
În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protopresbiter.

—□—

3 - 3

Pentru împlinirea definitivă a vacantului post de paroh de clasa III din Hodos, tractul Beliului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială de 30 jughere;
2. Intravilan aproape de 1 jugăr;
3. Locuință cu 2 chilii și bucătărie, apoi grajd pentru vite;
4. Stola legală;
5. Bir, dela fiecare casă o măsură bucate, parte grâu, parte cucuruz;
6. Eventuala întregire dela stat.

Dările după sesie și după grădină le supoartă alesul/ Alesul e dator a catihiză fără altă remunerație.

Reflectanții la acest post sunt datori să observe §-ul 33 din Regulamentul pentru parohii.

De asemenea sunt datori ca, petițiile lor, instruite conform legilor în vigoare, să le trimită comitetului parohial din T. Hodos, pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. din Belinț (Belencze, Temes-m.) fiind poștiți a se prezenta, în termenul concursual, într'o Duminecă, ori într'o sârbătoare în sf. biserică din loc, spre a-și arată destoinicia în cant și tipic, nu altcum și în oratorie.

Comitetul parohial.
În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, ppresbiter.

—□—

3—3

Prin moartea de erou pe câmpul de onoare, a învățătorului Iuliu Lazar, stațiunea învățătorescă gr.-ort. română din B.-Sântmărtin devenind vacantă, — pentru îndeplinirea aceleia, conform ordinului Venerabilului Consistor Nr. 1413 șc. din 1917, se publică concurs cu termen de alegere 3/16 Octomvrie 1917, pe lângă următoarele beneficii și condițiuni:

1. Cvarțir cu grădină de legumi.
2. În bani gata 568 cor. solviți în rate treilunare anticipative din casa epitropiei parohiale.
3. Ștolele cantorale îndatinat în comună, computeate în 40 cor.
4. Pentru conferințele didactice 20 cor.
5. Pentru scripturistică 10 cor.
6. Ajutor de stat care este garantat din partea statului conform art de lege XVI din 1913.

Învățătorul respective învățătoarea e obligată a provedea în și afară de sf. biserică cantoratul. a instrui elevii în răspunsurile liturgice, a conduce elevii în Dumineci și sârbători la sf. biseriă și a cântă cu ei răspunsurile liturgice.

Fiind comuna B.-Sântmărtin în nemijlocita apropiere a opidului Beiuș abia depărtare de 3 kilometri, este foarte acomodată din toate punctele de vedere și se recomandă de sine.

Reflectanții sunt poștiți până în ziua alegerii, a se prezenta în sf. biserică pentru a cântă, a-și înaintă recusele cu documentele necesari, Prea Onoratului oficiu protopopesc gr.-ort. rom. în Beiuș (Belényes).

Comitetul parohial.
În conțelegere cu mine: *Moise Popovicu*, adm. ppesc.

—□—

3 3